

“หนีเสือปะจระเข้”

การละเมิดสิทธิคนงานต่างด้าวในประเทศไทย

บทสรุป

ฉันเป็นคนพม่าและเป็นคนงานต่างด้าว ดังนั้นฉันจึงไม่สนใจกับคดีนี้เลย สามิและตัวฉันเองนั้นเป็นเพียงคนงานต่างด้าว เราทั้งสองไม่มีสิทธิ์อะไรที่นี่เลย

- อียีฮมา จากพม่า ผู้ถูกชายไทยสองคนรุมข่มขืนหลังจากใช้อาวุธปืนสังหารสามีของเธอ เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2550 ที่พังกา

ในเมื่อ “ประเทศไทย” หมายถึง “ดินแดนแห่งความเสรี” รัฐบาลไทยจึงมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้คนต่างด้าวมีเสรีภาพ และได้รับสวัสดิการสังคมในประเทศไทย ตลอดจนความเคารพในสิทธิมนุษยชน

คนงานต่างด้าวไม่ว่าจะมีสถานภาพทางกฎหมายเช่นไร ย่อมสามารถแสวงหาความยุติธรรมจากระบบศาลของไทยในกรณีที่ถูกปฏิบัติมิชอบ และล่วงละเมิดด้วยความรุนแรงภายใต้กฎหมาย

- นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ วันที่ 5 ตุลาคม 2552 กรุงเทพฯ

คนงานต่างด้าวนับหมื่นนับพันที่ข้ามพรมแดนจากพม่า กัมพูชา และลาวมายังประเทศไทยในแต่ละปีนั้น

ล้วนยอมแลกการใช้ชีวิตที่ใกล้ชิดความยากจนที่บ้านเกิด กับการแสวงหาโอกาสเพื่อความก้าวหน้ากว่าในประเทศ

แม้ว่าส่วนใหญ่ของผู้ยอมเสี่ยงเพื่อชีวิตที่ดีกว่ามิได้ลงจบด้วยโศกนาฏกรรมดังเช่นกรณีของอียีฮมา

แต่ส่วนใหญ่แล้วทุกคนล้วนต้องเผชิญกับบรรยากาศแห่งความหวาดกลัว ความรุนแรง การกระทำมิชอบ การกดขี่ การข่มขู่คุกคาม ตลอดจนการที่จะต้องคอยระแวงระวังอันตรายนานปีการ อันเนื่องมาจากการที่มีได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย

ทันทีที่เดินทางมาถึงประเทศไทย คนต่างด้าวจำนวนมากได้เผชิญกับภาวะการฉ้อโกงตามคำพิพากษาของไทยที่ว่า **หนีเสือปะจระเข้**

ซึ่งหมายถึงการตกอยู่ในภาวะเข้าตาจน หรือเผชิญอันตรายร้ายแรงโดยไม่มีทางรอด

แรงงานต่างด้าวถูกผูกมัดโดยนายจ้างอย่างไม่มีความเสี่ยง และยังเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในหลายกรณีนั้น

ทั้งฝ่ายตำรวจ ทหาร และเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นๆ ต่างข่มขู่ทำร้ายร่างกาย

และคุกคามคนงานต่างด้าวได้โดยที่ไม่ต้องรับผิดชอบ ส่วนคนที่ถูกกักขังล้วนต้องเผชิญกับการถูกทุบตี และการล่วงละเมิดอื่นๆ

ทั้งในการสัมภาษณ์ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2551 ถึงพฤษภาคม 2552 และการวิจัยติดตามผลจนกระทั่งถึงเดือนมกราคม 2553 เราได้พบหลักฐานในการละเมิดสิทธิของแรงงานต่างด้าวอย่างกว้างขวางในประเทศไทย ที่เกิดขึ้นกับคนงานจากพม่า กัมพูชา และลาว โดยการละเมิดดังกล่าวมิได้จำกัดอยู่เฉพาะในที่ใดที่เดียว หรือสองสามบริเวณเท่านั้น แต่ทั่วกระจายครอบคลุมไปทั่วทั้งประเทศจากชายแดนไทย-ลาว โดยเริ่มต้นที่ประตูสู่ประเทศ คือ อุบลราชธานีไปจนถึงบริเวณอ่าวไทย และพาดผ่านไปจนถึงชายแดนไทย-พม่า การล่วงละเมิดสิทธิในหลายกรณีฝังรากลึกอยู่ในตัวบทกฎหมาย และกฎข้อบังคับระดับท้องถิ่น เช่น การจำกัดเขตในการเคลื่อนย้าย หรือการละเมิดกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ เช่น การกระทำทารุณกรรมโดยตำรวจ

บรรยากาศของการไม่ต้องรับผิดชอบที่มีอยู่อย่างแพร่หลายในประเทศไทยเอื้ออำนวยให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อคนต่างด้าวโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น คนต่างด้าว ขอมทนทุกข์ โดยปิดปากเงียบ และไม่กล้าร้องเรียนเนื่องจากกลัวว่าจะถูกล้างแค้น หรือมีเงินก็เป็นที่เพราะไม่รู้ภาษาไทยดีพอที่จะคัดค้าน รวมทั้งขาดความศรัทธาในสถาบันต่างๆ ของประเทศไทย ที่มักจะมองไม่เห็นความทุกข์ยากของแรงงานย้ายถิ่น

ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับสายของตำรวจคนหนึ่งทำงานมายาวนาน คนต่างด้าวชาวพม่า ชื่อ ซอตู ให้ข้อมูลที่น่ายกใจอย่างยิ่งถึงการทำงานของตำรวจไทย ซอตูบรรยายถึงการเขียนตีคนงานต่างด้าวในที่กักขัง การล่วงละเมิดทางเพศ และการกระทำทารุณกรรม ซอตูบอกเล่าต่ออิวแมนไรท์วอตช์ว่า “เวลาที่ตำรวจทรมานพวกเรา ตำรวจชอบดมน้ำ ส่วนใหญ่เขาจะใช้มือตี และเตะต่อย แต่ไม่ใช้อาวุธ เวลาที่คนต่างด้าวที่ถูกจับกุมพบกับตำรวจ เขาต้องก้มหน้าพุด เพราะหากคนย้ายถิ่นมองหน้าตำรวจจะถูกตบทันที”

นอกเหนือจากการข่มขู่ว่าจะถูกกระทำมีขอบ การเพิ่มวันกักขัง และการเนรเทศแล้ว คนต่างด้าวยังหวาดกลัวการถูกรรโชกทรัพย์โดยตำรวจอีกด้วย คนต่างด้าวที่ถูกตำรวจกักขัง และให้สัมภาษณ์กับเราเกือบทุกคนกล่าวว่า ตำรวจเรียกเรื่องเงินหรือของมีค่าจากตัวผู้ถูกจับกุมเอง หรือไม่ก็ญาติพี่น้องเพื่อแลกกับการปล่อยตัว คนต่างด้าวรายงานถึงการคิดสินบนจำนวนไม่น้อยซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละท้องถิ่น และสถานการณ์แวดล้อมในการจับกุม ตลอดจนทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงมิใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใดหากคนต่างด้าวจะต้องสูญเสียเงินเท่ากับค่าจ้างหลายเดือนในกรณีมีขอบทั้งหลายนี้ และหากใครไม่มีเงินมากพอเพื่อนำมาแลกกับการปล่อยตัวจากการกักขัง เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมตัวมาก็จะถามว่ามีเพื่อน หรือญาติพี่น้องที่ยินดีมาจ่ายเงินแทนบ้างไหม การใช้ชีวิตประจำวันของคนต่างด้าวถูกจำกัดในหลายด้านด้วยเช่นกัน คนงานต่างด้าวถูกห้ามมิให้จัดตั้งสมาคม และสหภาพแรงงาน ห้ามมิให้เข้าร่วมชุมนุมโดยสงบ ตลอดจนถูกจำกัดการเคลื่อนย้ายโดยเสรี

ผลของการกำหนดนโยบายดังกล่าวข้างต้นทำให้คนต่างด้าวถูกตำรวจสั่งหยุดโดยใช้อำนาจบังคับตามใจชอบเพื่อค้นและยึดรถมอเตอร์ไซด์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ตลอดจนของมีค่าอื่นๆ ดังที่ สายีซอน ซึ่งเป็นคนงานชาวพม่า กล่าวว่า

“ผมรู้สึกเหมือนถูกจับใส่กรงขัง ผมเดินทางมากรุงเทพฯ สองสามครั้ง แต่รู้สึกกังวลว่าถ้าถูกสั่งให้หยุดที่จุดตรวจของตำรวจ ผมคงต้องถูกจับเพราะผมไม่ใช่คนไทย ”

ตำรวจไทยมักไม่สอบสวนคดีอาญาทั่วไปที่กระทำต่อคนต่างด้าวอย่างจริงจัง รวมทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยฝ่ายเจ้าหน้าที่ด้วยการที่คนต่างด้าวขาดความไว้วางใจในตำรวจนั้นมีหลักฐานสนับสนุนด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำหลายครั้ง ทั้งนี้เอกสารหลายชิ้นในรายงานนี้แสดงให้เห็นว่า คนไทยที่ลงมือทรมานหรือทำร้ายร่างกายผู้ย้ายถิ่นเป็นฝ่ายที่เรียกตำรวจให้มาจับคนต่างด้าวไปคุมขัง

แรงงานย้ายถิ่นจากพม่า กัมพูชา และลาวเป็นองค์ประกอบที่มีสัดส่วนสำคัญในกำลังแรงงานของประเทศไทย โดยมีจำนวนประมาณ 1.8 ล้านถึง 3 ล้านคน รวมทั้งผู้ติดตามที่เป็นสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้คิดโดยคร่าวๆเท่ากับร้อยละ 10 ถึง ร้อยละ 15 ของกำลังแรงงาน อนึ่ง เนื่องจากความไม่แน่นอนของระบบลงทะเบียน ดังนั้นจึงมีคนงานต่างด้าวที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากกว่าผู้ที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย ถึงกระนั้น คนงานที่ถูกกฎหมายก็ยังรายงานว่าตนเองก็เสี่ยงต่อการถูกจับตามใจชอบของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งถูกเรียกเงินเพื่อการปล่อยตัว และถูกกระทำมิชอบทางกาย ฝ่ายนายจ้างนั้นมักเก็บเอกสารแสดงตัวของคนงานต่างด้าวไว้ ทั้งที่เป็นเอกสารแสดงสถานภาพตามกฎหมาย อีกทั้งยังมีอำนาจที่จะลงนาม หรือไม่ลงนามในเอกสารสำคัญ เพื่ออนุญาตให้คนต่างด้าวเปลี่ยนงาน และดำรงสถานภาพตามกฎหมาย

ฮิวแมนไรท์วอตช์พบว่า มีการละเมิดสิทธิของคนงานต่างด้าวอย่างร้ายแรงในสถานประกอบการ คนงานที่พยายามจัดตั้งองค์กรและรวมตัวกันเรียกร้องสิทธิจะถูกนายจ้างข่มขู่ และคุกคาม ตลอดจนต่อต้านในกรณีที่คนงานดังกล่าวยื่นข้อร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ คนงานต่างด้าวทั้งที่จดทะเบียน และไม่จดทะเบียนร้องเรียนว่า ถูกทำร้ายร่างกาย และล่วงเกินด้วยวาจา อีกทั้งยังต้องทำงานล่วงเวลาโดยไม่วันหยุด ค่าจ้างต่ำ และสภาพการทำงานที่เป็นอันตราย อีกทั้งยังถูกหักค่าจ้างโดยไม่มีคำอธิบาย และผิดกฎหมาย หากคนงานต่างด้าวขาดงานหนึ่งวัน หรือมากกว่า ก็มักจะถูกยึดเงินที่นายจ้างยังติดค้างอยู่ทั้งหมด

โดยทั่วไปตำรวจจะหาทางริคไถเงิน และของมีค่าจากคนต่างด้าวโดยมิชอบ ไม่ว่าจะโดยการเรียกให้หยุดรถ หรือเมื่อถูกนำไปจำขัง คนต่างด้าวรายงาน ว่า ต้องจ่ายสินบนให้ตำรวจตั้งแต่ 200 บาทจนถึง 8,000 บาท หรือมากกว่านั้น แล้วแต่ท้องที่ และสถานการณ์ในการตรวจจับ รวมทั้งทัศนคติของตำรวจ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สำหรับคนต่างด้าวที่ไม่มีเงินพอที่จะจ่ายเพื่อให้ตำรวจปล่อยตัว เจ้าหน้าที่ผู้จับตัวไปก็จะถามว่า มีญาติพี่น้อง หรือเพื่อนฝูงที่ยินดีจะมาช่วยจ่ายเงินให้หรือไม่

รัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ให้หลักประกันเรื่องสิทธิมนุษยชน

อีกทั้งประเทศไทยยังเข้าร่วมเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับหลักด้วย

ข้อตกลงนี้กำหนดให้ผู้ที่มิใช่พลเมืองของประเทศมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เป็นพลเมืองทุกประการ

ยกเว้นสิทธิทางการเมืองเช่นการออกเสียงเลือกตั้งหรือการลงสมัครรับเลือกตั้ง

ทว่ารัฐบาลไทยไม่ใส่ใจต่อการสร้างหลักประกันเพื่อให้นักงานต่างด้าว และครอบครัวได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าว

นโยบายของรัฐบาลไทยว่าด้วยการจดทะเบียนของแรงงานต่างด้าว และการพำนักอาศัยเป็นเรื่องซับซ้อน

และยุ่งยากสำหรับคนงานย้ายถิ่นจำนวนมากรวมทั้งผู้ที่เป็นปากเสียง ข้อกำหนดเงินเดือน

และค่าใช้จ่ายสำหรับต่างด้าวที่ต้องการพำนักอยู่ในประเทศไทยตามกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากนับแต่ปี 2539 เป็นต้นมา

ปรากฏว่าปัจจุบันนี้ ช่องทางการย้ายถิ่นตามกฎหมายมีผู้มาขอรับอนุญาตน้อยกว่าที่ควร เนื่องจากความยุ่งยากซับซ้อน

และความล่าช้าของระเบียบปฏิบัติ และค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น

ในปี 2551 มีการประกาศนโยบายที่กำหนดให้คนงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนเพื่อการขึ้นชั้นสัญชาติกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลของตนเอง

ตามข้อกำหนดนี้คนงานต่างด้าวชาวพม่ามากกว่าหนึ่งล้านคนต้องมาขึ้นใบสมัครก่อนวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553

เพื่อเดินทางกลับไปขอใบรับรองจากรัฐบาลทหารของพม่าเพื่อขอรับหนังสือเดินทางชั่วคราว และต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันที่

28 กุมภาพันธ์ 2555 ขณะนี้ปรากฏว่ามีชาวพม่ามาขึ้นขอใบรับรองดังกล่าวน้อยมาก

ชาวพม่าจำนวนมากอ้างถึงความหวาดกลัวที่จะถูกลงโทษทางอาญาเมื่อกลับไปยังประเทศพม่า

อันเนื่องมาจากการเดินทางออกนอกประเทศโดยผิดกฎหมายตั้งแต่ต้น การพยายามกวาดล้างคนงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

และคนงานที่มาขึ้นทะเบียนแต่มิได้มาขอรับการขึ้นชั้นสัญชาติอาจเริ่มดำเนินการในเดือนมีนาคม 2553 นี้ ทั้งนี้

เพื่อการเตรียมการดังกล่าว รองนายกรัฐมนตรี พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ ได้ออกคำสั่งเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2552

ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับสูงระหว่างหน่วยงานต่างๆ นำโดยฝ่ายตำรวจ เพื่อดำเนินการจับกุม และดำเนินคดีกับคนต่างด้าว

นโยบายด้านคนงานต่างด้าวของรัฐบาลไทยโดยทั่วไปมีการกำหนดโดยคำนึงถึงความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ

ดังสะท้อนให้เห็นในภาษาที่ใช้ในกฤษฎีกาที่ประกาศในห้าจังหวัดตามการวิเคราะห์ในรายงานนี้

และตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการจ้างงานของชาวต่างชาติ พ.ศ. 2551

เจ้าหน้าที่รัฐบาลมักมองคนงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านว่าเป็นบุคคลที่อาจก่ออันตรายต่อชุมชนชาวไทย

ต่อผลประโยชน์ของคนงานไทย และต่ออธิปไตยของชาติ ถ้อยแถลงต่อสาธารณชนของเจ้าหน้าที่อาวุโสแห่งกองทัพไทย

และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนกฤษฎีการะดับจังหวัดล้วนจำกัดสิทธิของคนต่างด้าว

อีกทั้งบทบัญญัติในกฎหมายล้วนสะท้อนแนวโน้มนโยบายนี้ทั้งสิ้น

อีกทั้งยังเป็นการพิสูจน์อย่างเป็นทางการว่าเป็นรูปธรรมถึงการควบคุมเกือบจะโดยเด็ดขาดของนายจ้างเหนือคนงานต่างด้าวภายใต้ระบบการจดทะเบียนคนต่างด้าว

การทุจริต และพฤติกรรมอันเป็นอาชญากรของตำรวจท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่อื่นๆ เป็นการเพิ่มความรุนแรงให้กับปัญหาการไม่ต้องรับผิดชอบซึ่งโดยทั่วไปแล้วไม่มีการไต่สวน หรือการติดตามผลอย่างที่ควรจะเป็น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องละเมิดสิทธิ

และก่ออาชญากรรมสามัญต่อคนต่างด้าว

กรณีของอียีมา สตรีที่เราเฝ้าติดตามในคอนตันรายงาน ผู้ถูกข่มขืน และสามีถูกฆ่าตายนั้น

เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงการเริ่มต้นสอบสวนของตำรวจที่ลงจบด้วยความเจ็บปวด ทั้งที่มีการพบน้ำอสุจิที่จุดก่ออาชญากรรม

ซึ่งสามารถนำมาพิสูจน์คดีอื่นได้ อีกทั้งยังมีรายงานของตำรวจที่มีการบ่งบอกถึงชายผู้หนึ่งในท้องที่นั้นว่า เป็นผู้ต้องสงสัย

แต่คดีนี้ก็ยังไม่มีความคืบหน้าจากจุดเริ่มต้นแต่อย่างใด ผู้ทำหน้าที่เป็นปากเสียงนำเรื่องของอียีมา มาส่งฟ้อง

และนายจ้างชาวไทยของเธอส่วนบอกกับอิวแมนไรท์วอตช์เป็นเสียงเดียวกันว่า สาเหตุหลักที่ทำให้ตำรวจไม่สนใจติดตามดำเนินคดีเรื่องนี้ น่าเชื่อว่าเป็นเพราะสถานภาพคนต่างด้าวของเธอ

ประสบการณ์ของ อียีมา ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายนั้นมิได้เป็นเรื่องผิดปกติแต่อย่างใด ในคดีที่สำคัญ

และเป็นเรื่องใหญ่มากนั้นอาจเป็นไปได้ที่คนงานต่างด้าวจะสามารถเข้าถึงความยุติธรรม ทว่าแนวโน้มโดยทั่วไปคือ

ตำรวจมีอิสระในการใช้วิจารณญาณอย่างมาก และยังมีปัญหาการไม่ต้องรับผิดชอบอย่างแพร่หลายในกรณีการกระทำมิชอบต่อคนต่างด้าว

คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2552 บ่งชี้โดยชัดเจนว่ารัฐบาลไทยในระดับสูงสุดได้แสดงเจตนาสนับสนุนในการถือว่า

การเคารพสิทธิมนุษยชนของคนงานต่างด้าวเป็นพันธกิจสำคัญ

ดังที่รัฐบาลไทยได้ประกาศสนับสนุนสิทธิของคนงานต่างด้าวไว้ในที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ณ

นครเจนีวาเมื่อเดือนมิถุนายน 2552 อันเป็นการสนองตอบต่อการแทรกแซงของอิวแมนไรท์วอตช์ ทั้งนี้ รัฐบาลไทยแถลงว่า

“รัฐบาลไทยมีความพร้อม...ที่จะร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการสร้างหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของคนงานต่างด้าว

ซึ่งมิได้จำกัดเฉพาะองค์กรพัฒนาเอกชน และกลไกระหว่างประเทศ เช่น

ผู้รายงานพิเศษขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าว”

อิเวนไนท์วอล์กชอปปิ้งต้อนรับนักท่องเที่ยว และรอคอยโอกาสที่จะได้ร่วมงานกับรัฐบาลไทยในการปฏิบัติต่อประชากรต่างด้าว แต่ผลการวิจัยของเราแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลไทยกำลังละเมิดสิทธิพลเมือง และเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนต่างๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี

รัฐบาลไทยกำลังปฏิรูประบบนโยบายด้านคนต่างด้าวด้วยการกำหนดระเบียบการขึ้นชั้นสัญชาติ และปรับปรุงโครงการจัดหาคนงานโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาล แต่จนถึงบัดนี้ก็ยังมีเพียงคนงานต่างด้าวจำนวนน้อยที่ขึ้นทะเบียนแล้วเท่านั้น ที่เข้าร่วมในกระบวนการขึ้นชั้นสัญชาติ และยังมีน้อยกว่านั้นที่เข้ามายังประเทศไทยโดยผ่านกระบวนการจัดหาคนงานอย่างเป็นทางการตามข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านสามประเทศ คือ พม่า กัมพูชา และลาว ความยุ่งยากอย่างยิ่งในนโยบายการขึ้นชั้นสัญชาติอาจสร้างความยากลำบากให้กับนายจ้างที่ต้องการจะทำการจ้างงานคนงานต่างด้าวในกิจการของตนถูกต้องตามกฎหมายในอนาคตอันใกล้

การวิจัยของเราได้พบว่าการลงโทษด้วยการเลือกปฏิบัติ และปฏิเสธสถานภาพของคนต่างด้าวดังกล่าวโดยรัฐบาล ทำให้เกิดเงื่อนไขอันนำไปสู่การเพิ่มทวีของการทุจริต และการรีดไถโดยตำรวจ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอื่นๆ ซึ่งยังคงลบล้างคำสั่งสำหรับผู้ที่อำนาจหน้าที่ระดับชาติ นายจ้าง และคนงานต่างด้าวไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ จากสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ผู้ทุจริตมีช่องทางรีดไถเงินทองของคนงานผู้ไม่มีเอกสาร ด้วยการทำให้เป็นไม่รู้ไม่เห็นคนงานเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม นโยบายด้านการเข้าเมืองยังคงอยู่ภายใต้อิทธิพลอันใหญ่หลวงของหน่วยงานรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งยังคงรักษาโครงสร้าง และกฎระเบียบในการควบคุมคนต่างด้าวอย่างเคร่งครัด อันนำไปสู่การบั่นทอนเสรีภาพของคนต่างด้าวในการร่วมชุมนุม จัดตั้งสมาคม แสดงความคิดเห็น และเคลื่อนไหว ทั้งนี้ ทางออกของรัฐบาลไทยในการสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าวกับความหวังใฝ่ฝันด้านความมั่นคงของชาติ ย่อมเป็นคำกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำคัญ

เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระทำต่อคนต่างด้าว รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- จัดตั้งคณะกรรมการพิเศษที่มีอิสระ และความเป็นกลางในการสอบสวนข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของคนงานต่างด้าว โดยตำรวจ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยอื่นๆ ทั่วประเทศ คณะกรรมการพิเศษนี้ควรมีอำนาจในการส่งหมายศาลเรียกพยาน และบังคับให้มีการส่งมอบเอกสารที่เป็นหลักฐาน ตลอดจนจัดทำรายงานเสนอต่อสาธารณชน รวมทั้งยังควรมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะเพื่อให้มีการได้สวนคดีอาชญากรรมพิเศษ และการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย และกฎระเบียบ ตลอดจนแนวนโยบายที่มีผลเสียต่อสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าว

- ยกเลิกกฤษฎีกาจังหวัดที่จำกัดสิทธิของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดพังงา ภูเก็ต ระนอง ระยอง และสุราษฎร์ธานี โดยกำหนดให้มีมาตรการที่จำเป็นต่างๆเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเคารพต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของคนต่างด้าวที่มี และไม่มีเอกสารอย่างเท่าเทียมกัน
- ดำเนินมาตรการทั้งหมดตามความจำเป็นเพื่อยุติการกระทำทารุณกรรม และการปฏิบัติที่เลวร้ายต่อคนต่างด้าวในที่คุมขัง โดยจะต้องทำการสอบสวนข้อกล่าวหาดังกล่าวโดยทันที และถี่ถ้วน เพื่อให้มีการดำเนินคดี และลงโทษต่อผู้กระทำผิดตามสมควร
- แก้ไขมาตรา 88 และมาตรา 100 ในพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 เพื่ออนุญาตให้บุคคลทุกสัญชาติยื่นขออนุญาตจัดตั้งสหภาพแรงงาน และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในฐานะเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงาน ตลอดจนสร้างหลักประกันให้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ที่มีการแก้ไขดังกล่าวมีความสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดโดยอนุสัญญาฉบับที่ 87 (เสรีภาพในการสมาคม) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศโดยสมบูรณ์